

С. В. Скрипник,
к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет"
ORCID ID: 0000-0003-3004-6117

І. Б. Франчук,
к. е. н., доцент кафедри менеджменту, Львівський національний університет ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького
ORCID ID: 0000-0002-3166-4921

І. В. Шепель,
к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет"
ORCID ID: 000-002-6728-5579

DOI: 10.32702/2306-6806.2020.10.39

ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

S. Skrypnyk,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation,
Kherson State Agrarian University

I. Franchuk,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Management,
Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv

I. Shepel,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Kherson State Agrarian University

FEATURES OF AUTOMATION OF ENTERPRISE ACCOUNTING IN MODERN CONDITIONS

У статті досліджуються особливості автоматизації обліку як один із важливих системних елементів у структурі підприємств у сучасних умовах. Проаналізовано питання теоретичного обґрунтування з метою реалізації автоматизації обліку на підприємствах. Досліджено головні етапи автоматизації облікових процесів на підприємствах. Досліджено значимість організації автоматизації обліку на підприємствах в асекурації апарату управління інформацією для прийняття управлінських рішень. Розглянуто окремі нові виклики стосовно організації автоматизації обліку на підприємствах та його технічного забезпечення. Наведено характеристику найпопулярніших програмних продуктів, які використовують підприємства для обліку. Проаналізовано послідовний порядок процесу налаштування програми в залежності від вимог підприємства. Запропоновано сформульований відповідний підхід задля результативної автоматизації обліку підприємств. Досліджено особливості класифікаційної характеристики програмного забезпечення для автоматизації системи бухгалтерського обліку вітчизняних підприємств залежно від розміру підприємств, а також систематизовано основні вимоги для забезпечення раціонального вибору цього програмного забезпечення з урахуванням особливостей діяльності конкретного підприємства. Проведено порівняльний аналіз основних програмних продуктів для автоматизації процедур обліку на підприємствах. Представлено характерні особливості застосування різноманітних програмних продуктів автоматизації обліку на підприємствах. Розкрито ряд головних вигод від реалізації ефективного процесу автоматизації процедур бухгалтерського обліку для забезпечення підвищення прибутковості та економічного зростання підприємств України.

Встановлено, що механізація бухгалтерського обліку зменшує трудомісткість обліку, але не дозволяє повною мірою зробити його оперативним та скоротити терміни на інші звітності. Доведено, що облік є одним з основних аспектів у діяльності будь-якої організації.

The articles investigate the features of registration automation as one of the various system elements in the structure of enterprises in modern conditions. The issues of theoretical discussion with the use of accounting automation at enterprises are analyzed. The main stages of automation of accounting processes at enterprises are investigated. The significance of the organization of automation of registration of enterprises on the assessments of the information management apparatus for making managerial decisions is investigated. Some new challenges of the organization of the organization of automation of the account at the enterprises and its technical maintenance are considered. The characteristics of the most popular software products that support the company for accounting are given. The following order of the process of creating program programs depending on the requirements of the enterprise is analyzed. The corresponding approach of connection of results of automation of the account of the enterprises is offered. The peculiarities of the classification characteristics of software for automation of accounting systems of domestic enterprises depending on the size of enterprises are studied, as well as the basic requirements for ensuring the rational choice of this software taking into account the specifics of a particular enterprise. The comparative analysis of the main software products for automation of accounting procedures at the enterprises is carried out. Characteristic features of application of various software products of automation of the account at the enterprises are presented. A number of main benefits from the implementation of an effective process of automation of accounting procedures to ensure increased profitability and economic growth of Ukrainian enterprises are revealed.

It is established that mechanization of accounting reduces the complexity of accounting, but does not allow to fully make it operational and reduce the time for other reporting. It is proved that accounting is one of the main aspects in the activities of any organization.

Ключові слова: автоматизація обліку, програмне забезпечення, бухгалтерський облік, програмний продукт, облік підприємства.

Key words: accounting automation, software, accounting, software product, enterprise accounting.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Використовуючи новітні досягнення у галузі інформаційних технологій задля результативного управління бізнесом допомагає асекурації своєчасності та деталізації інформації стосовно управлінські процеси, що надає спроможність здійснення поглибленого аналізу, моделювання процесів та прогнозування їхнього перспективного розвитку. Облік являється інформаційною базою, на базі якої обираються найголовніші керівні рішення управлінським апаратом організації, котрі є внутрішніми користувачами інформації, та проводиться оцінювання діяльності підприємства зовнішніми користувачами, такими як державні контролюючі органи, акціонери, інвестори, кредиторів та ін.

Сьогодні в процесі господарювання, автоматизація облікового процесу на підприємстві надає перспективний шанс знизити затрати часу на реалізацію роботи співробітниками бухгалтерії та заощадити фінансові ресурси, та основне завдання вчасно забезпечувати управлінський апарат необхідною інформацією. Оскільки рівень результативності процесу обліку значно зростає, якщо інформація є своєчасною, вірогідною та деталізованою, що спричиняє потребу використання комп'ютерного програмного забезпечення для автоматизації облікової інформації. В результаті чого, в сучасних умовах господарювання, перед підприємствами, які провадять діяльність, виникає задача вибрати відповідне програмне забезпечення для автоматизації обліку та управління, які найбільше задовольнятимуть їхні потреби.

За останні роки спостерігається тенденція загальної комп'ютеризації, що стосується всіх видів діяльності. За допомогою інформаційних систем можна представити інформацію в зручному для конкретного користувача вигляді, прискорити та спростити операції з її введення та обробки, підвищити наочність і простоту необхідних звітів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Тематику автоматизації обліку стосовно ефективної діяльності підприємств досліджує значна кількість науковців. Зокрема наукові праці А.П. Дикий, В.П. Завгородний, А.В. Петіна, Н.А. Букало, О.А. Полянська, О.М. Поліщук, О.П. Славкова, Р.В. Скалюк, С.А. Гаркуша, С.І. Травінська, С.П. Лобов, Т.В. Пономарьова, Ю.Д. Довгаль присвячені аналізу деяких аспектів та особливостей автоматизації обліку в сучасному умовах в рамках глобалізаційних процесів, які вплинули на генезис та становлення бізнес-процесів та підприємств.

МЕТА СТАТТІ

Метою роботи є дослідження особливостей автоматизації обліку в сучасних умовах задля формування результативної діяльності підприємств. Для досягнення мети визначено наступні завдання:

- 1) визначити головні етапи автоматизації облікових процесів на підприємствах;
- 2) описати особливості застосування різноманітних програмних продуктів автоматизації обліку на підприємствах;
- 3) проаналізувати основні програмні продукти для автоматизації процедур обліку на підприємствах.

Під час проведення дослідження було використано загальнонаукові й спеціальні методи дослідження, зокрема аналіз і синтез, порівняння, узагальнення, системно-структурний аналіз.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Процес автоматизації обліку є продовженням нової моделі модернізації бухгалтерського обліку на підприємстві, оскільки облік припинив справджувати поточні запити користувачів в оперативній інформації, з'явилась потреба задля ведення обліку використовую-

Таблиця 1. Класифікаційна характеристика програмного забезпечення для автоматизації системи обліку підприємств

Ознака типології програмного забезпечення	Головні різновиди програмного забезпечення
1. За засобом створення	Розробка програмного коду штатним програмістом
	Формування на заявку відповідною фірмою-розробником
	Написання панорамної програми з автоматизації обліку
2. За предметом обліку	Приватна бухгалтерія
	Дрібні підприємства
	Середуші підприємства
	Величезні підприємства
	Поліпрофільні корпорації
3. За засобом реалізації впрограмуванні продукті бухгалтерських функцій	Програмний продукт, де пріоритет надається внесенню облікових операцій у ручний спосіб
	Програмний продукт, де пріоритет надається внесенню облікових операцій згідно з шаблонами
4. За комплексністю виконуваних функцій	Інтегрований програмний продукт зведеного обліку
	Відокремлені автоматизовані робочі місця (АРМ)
	Комплекси пов'язаних АРМ
5. За призначенням	Програмний продукт для ведення бухгалтерського обліку
	Фінансово-аналітичні системи
	Програмний продукт для автоматизації керівної діяльності, котрі охоплюють модуль бухгалтерського обліку
	Правові бази даних

Джерело: сформовано на основі джерела: [8, с. 62].

чи комп'ютерні системи та технології. Оскільки, як стверджують науковці, підприємства одержують мікроекономічний ефект від застосування новітніх автоматизованих інформаційних систем з управління закупівлями, в основному, у результаті перспективи контролю за господарськими процесами в розпорядку теперішнього часу. Оскільки під час планування закупівель економічний ефект з'являється у результаті зменшення обсягів страхових запасів, зниження обсягів недоотриманих матеріальних ресурсів та скорочення можливих обсягів недовиконання плану виробництва. Таким чином, основний ефект від застосування автоматизованих інформаційних систем полягає у своєчасному уникненні негативних проявів економічних ризиків [1, с. 181].

Оскільки, враховуючи масштабний розмах засобів новітніх комп'ютерних та інформаційних технологій, законодавчо-нормативних змін, на підприємствах виникають нові виклики стосовно підготовки кваліфікованих кадрів з обліку й аудиту, та затрачаючи на підвищення кваліфікації спеціалістів додаткові видатки внаслідок придбання модернізованого програмного забезпечення [2, с. 58].

Науковці зосереджують увагу на результативності проведення обліково-аналітичних та контрольних заходів та зазначає, що їх можна досягти лише за умови підвищення їх оперативності — наближення до процесу виробництва, тобто проведення їх безпосередньо в структурних підрозділах, що дозволить своєчасно приймати регулюючі управлінські рішення, активно втручатися в хід виробничих процесів. Одним із напрямів удосконалення обліково-аналітичної роботи процесу виробництва є його автоматизація на основі використання сучасної обчислювальної техніки [3, с. 29].

Також виникаючі проблеми з автоматизації обліку залежать більшою мірою не від недосконалості програмного забезпечення, а від складності процедур обліку [4, с. 27]. До такої думки схиляється значна кількість науковців, які стверджують, що автоматизація облікового процесу — це не проста заміна комп'ютером працівників бухгалтерії, а лише істотна підтримка в їхній роботі. Імплементация та організація системи обліку в автоматизованому середовищі являється складним та багато-

етапним процесом, котрий потребує значних капіталовкладень [5, с. 289].

Організація обліково-аналітичних процедур отримання інформації повинна бути покладена в основу формування інформаційного забезпечення управлінської ланки підприємства, яка дозволяла б керівництву грамотно і оперативно формувати управлінські рішення [6, с. 24]. Будь-яке підприємство незалежно від того, яку діяльність воно веде, займається оперативним обліком: реєструє події, складає таблиці, формує різні звіти, розраховує показники своєї продуктивності.

У зв'язку зі збільшенням обсягів господарювання виникає необхідність автоматизації такого роду рутинних операцій за допомогою різного роду програм, які, в свою чергу, можна умовно розділити на декілька груп, що одночасно є і етапами автоматизації:

- електронні таблиці (Excel, Lotus і т. д.);
- програми бухгалтерського обліку з можливістю ведення в них різних видів обліку;
- програми, написані власними силами (макроси в Excel, SQL Server і т. д.);
- профільні програми для різних видів обліку;
- ERP-системи, в рамках яких використовується блок з ведення обліку.

Досить складна процедура імплементации автоматизації обліку на підприємстві, у зв'язку з, не чітким уявленням керівництва стосовно для чого необхідна дана система. В результаті, цілі застосування і реалізації, в першу чергу, не пов'язані з обраним стратегічним напрямом та цілями, в другу чергу, вони досить не формалізовані.

Проаналізувавши типові цілі, які ставить перед собою підприємство при прийнятті рішення задля впровадження системи, до яких відносять такі:

- формування єдиного інформаційного простору;
- автоматизація документообігу;
- автоматизація обліку;
- управління бухгалтерією та фінансами;
- управління запасами сировини та готовою продукцією;
- управління та відстеження виробництва і поставання та інші [7].

Рис. 1. Основні види програмних продуктів для автоматизації бухгалтерського обліку залежно від розміру підприємств

Джерело: сформовано на основі джерела: [9, с. 163].

Науковці пропонують класифікаційну структуру, котра прогнозує правильне об'єднання програмного забезпечення задля автоматизації процедур обліку підприємства за відповідними ознаками (див. табл. 1).

Головною ознакою, представленою типологічною характеристикою програмного забезпечення задля автоматизації бухгалтерського обліку підприємств, є предмет обліку, тому для перспективних кадрових співробітників, які будуть використовувати програмне забезпечення для автоматизації облікових процедур на підприємстві потрібно детально усвідомлювати, що різноманітні програмні продукти різних класів призначені для підприємств різноманітної величини, де урздріб викладено на рисунку 1.

Оскільки належне врахування величини компанії, допомагає якісно визначити важливість відповідного раціонального вибору для забезпечення рівноцінного програмного продукту для автоматизації бухгалтерського обліку. Тому селекція програмного забезпечення для автоматизації системи обліку, котра дійсно не підходить під відповідні розміри компанії, спричинить не обґрунтовані фінансові видатки, що в результаті принесе негативні психологічні ефекти для кадрового складу бухгалтерії.

Вагомою квінтесенцією для асекурації раціонального вибору програмного продукту для автоматизації процедур обліку на підприємстві зіграє врахування комплексу головних претенсій стосовно обраного програмного забезпечення. Також головні претенсії стосовно програмного продукту для автоматизації бухгалтерського обліку підприємств створюють наступні категорії користувачів:

- 1) бухгалтери як безпосередні користувачі автоматизованої програми обліку;
- 2) фахівці з комп'ютерних систем та технологій, а саме програмісти та техніки;
- 3) управлінський склад підприємства.

Отже, дані претенсії стосовно програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку потрібно досліджувати, як складена сукупність ергономічних, функціональних, технічних та комерційних претенсій, структуризоване та відповідне врахування котрих дозволяє асекувати відповідні базові передумови задля результативного процесу автоматизації облікових процедур на підприємстві [10, с. 96—98].

Головними визначальними етапами із автоматизації обліку, які притаманні для багатьох підприємств, котрі розпочинають вести облік і створювати різну звітну документацію в Excel. Така селекція спричинена інтенсивним розповсюдженням даної програми, у якій наявна

значна кількість великих наборів інструментів та функцій для формування звітної документації. На перших початкових етапах діяльності підприємства застосування в автоматизації Excel є достатньо зручною програмою.

З поступовим періодом діяльності підприємства з'являється потреба у застосуванні більш складного програмного забезпечення в системі обліку, де здійснює діяльність незначна чисельність людей. Така система сформована із використанням електронних таблиць Excel, котрі на даному не етапі не відповідають вимогам підприємства, оскільки в процесі застосування Excel стає непотужною програмою у зв'язку із зростанням чисельності фінансових операцій, котра унеможливує своєчасно одержувати відповідну звітну документацію. Зі збільшенням чисельності операцій значна кількість підприємств докладають зусиль, щоб об'єднати управлінські дані із бухгалтерськими дані з обліку. Ця процедура спричинена появою нових викликів з обслуговування та підтримки системи у відповідному робочому стані.

Головною проблемою є об'єднання даних різноманітних видів обліку, тому перед управлінським апаратом постає питання стосовно пошуку альтернативних способів з автоматизації управлінського обліку. У процесі створення програмного забезпечення із автоматизації обліку власними силами результативність такого проекту залежить від кваліфікації фахівців. Оскільки підприємство є середнім бізнесом, то даного програмного забезпечення є достатньо, задля задоволення повністю потреб управлінського апарату. Також спеціалісти можуть за потреби видозмінити структуру системи через появу відповідних змін на цьому підприємстві або в напрямках його діяльності. Альтернативним варіантом у такому випадку є покупка спеціалізованого програмного забезпечення, деїмплементацію якого можна здійснити власними зусиллями шляхом замовлення у постачальника програмного продукту. У випадку прийняття рішення управлінським апаратом замовляти програмне забезпечення задля автоматизації у спеціалізованій організації, то потрібно розраховувати до додаткових фінансових витрат, тому що якісна автоматизація потребує високих витрат, оскільки для відповідної програми потрібно багато часу на розробку та вимагає кваліфікованих і досвідчених спеціалістів.

Відповідне програмне забезпечення, котре розроблене під замовлення стосовно об'єкта автоматизації, задля ведення облікових операцій найкраще годиться для компаній, де на основі платформи формується рідкісна модель, де однотипно здійснюється впровад-

ження ERP-систем, яка є трудомісткою, тривалою та дорожівартісною операцією, у разі результативного впровадження акцептує процес автоматизації не лише із ведення обліку, а також процесу управління запасами, закупівлями та іншими діями.

Проте управлінський апарат компанії не завжди заховує ухвалу стосовно реалізації даних систем, оскільки наявна незначна кількість обмежень, а саме: дорожівартісне програмне забезпечення, а також послуг з реалізації та установленні цих програм та високий ступінь ризику, щодо безрезультативного впровадження. Результативна імплементація програмного забезпечення з автоматизації бухгалтерської програми ефективно лише у випадку, коли у підсумку на підприємстві зростає ефективність та якість ведення обліку, котрий буде виражатися в:

- упорядкуванні бухгалтерського обліку;
- збільшенні кількості інформації, що одержується з бухгалтерського обліку;
- зниженні кількості бухгалтерських помилок;
- підвищенні оперативності бухгалтерського обліку;
- підвищенні економічності бухгалтерського обліку.

У випадку, коли такого покращення не відбулося, то автоматизація обліку безперспективна — вона не принесе кінцевого результату, сам же по собі перехід від заповнення паперових журналів ордерів на автоматизований комп'ютерний процес поліпшенням вважати не можна, де таку ситуацію визначають як псевдоавтоматизації. У випадку, коли сформовані цілі автоматизації, а також масштаб її охоплення та порядок застосування, розроблена відповідна постановка задачі, вибрано та придбано найсприятливіша для компанії програмне забезпечення і розв'язані технічні проблеми, в наслідок чого можна починати працювати з бухгалтерською програмою.

Програми з автоматизації бухгалтерського обліку мають достеменне укомплектування змінних частин, де в результаті безпомилкової процедури налаштування програмного забезпечення можна реалізовувати у послідовному порядку:

1. Налаштування плану рахунків відповідно до характерних ознак компанії, здійсненою оптимізацією обліку та постановкою завдання.

2. Налаштування типових проводок відповідно до характерних ознак компанії, здійсненою оптимізацією бухгалтерського обліку та постановкою завдання.

3. Налаштування форм первинних документів відповідно до характерних ознак компанії, здійсненою оптимізацією бухгалтерського обліку та постановкою завдання.

4. Налаштування форм бухгалтерської звітності та розрахунків за податками відповідно до характерних ознак компанії, здійсненою оптимізацією бухгалтерського обліку та постановкою завдання.

У випадку налаштування бухгалтерської програми можна фундувати робочий процес у даному програмному забезпеченні, проте необхідно усвідомлювати, що можуть з'явитись наступні виклики перед компанією:

— видозмінюється характер господарської діяльності компанії, що спричинить до переналаштування планів рахунків, форм первинної документації або автоматичні проводки за типовими господарськими операціями;

— видозмінюються форми бухгалтерської звітної документації та розрахунків з податків, де необхідно буде проводити доналаштування таких форм.

Оскільки значна чисельність фірм-виробників програмного забезпечення ретельно прослідковують за зміною форм звітної документації та вчасно пропонують користувачам свого програмного забезпечення модифіковані форми, котру на практиці необхідно доналаштувати враховуючи особливості пла-

ну рахунків і типових проводок на відповідному підприємстві.

Найбільш ефективним та правильним підходом стосовно автоматизації облікових операцій є "західний" підхід, де в основі цього підходу закладено таке твердження: "Автоматизація облікових процесів підприємства повинна бути результативною і виходити зі стратегії процвітання підприємства", тобто потрібно автоматизувати ті завдання, котрі будуть допомагати досягненню цілей підприємства, де всі задачі автоматизації буде оцінені з позиції "Ефективність/Ціна". Зазначений підхід дійсно називають правильним, навіть майже ідеальним. Сутність цього підходу є такою:

1. Відповідно до сформованої стратегії та цілей компанії, виокремлюють ділянки обліку, котрим необхідне якісного покращення.

2. У відповідній ділянці обліку будується відповідна задача автоматизації, котра забезпечує процес підвищення результативності.

3. Імовірний ефект від завдання автоматизації обліку визначається напередодні та в основному порівнюється з видатковими статтями на модернізацію та налаштування.

4. Автоматизація та реорганізація обліку компанії. Управлінський апарат задля імплементації підходу до автоматизації бізнес-процесів підприємств потрібно брати до уваги подальші факти:

— достатньо низький рівень фахової кваліфікації кадрів у сфері управління, менеджменту, та імовірна неprisутність грамотності в керуванні з використанням інформаційних технологій;

— неprisутність виразних та результативних методик планування ресурсів та діяльності;

— відсутність знань стосовно інформаційно-технічної інфраструктури;

— завдання автоматизації управління розв'язанні відокремленими локальними завданнями, котрі ніхто не розвиває та підтримує.

Виходячи з реалій, необхідно враховувати найжорсткіші вимоги у веденні податкового та бухгалтерського обліку. Ці завдання забирають досить багато ресурсів у підприємства і не завжди правильно підтримуються системами в комплексі. Отже, задля автоматизації підприємств потрібно порекомендувати особистий підхід та схарактеризувати у подальших тезах:

— найперше автоматизація скерована на більш сприйнятливі співробітникам підприємства процеси — контроль та облік;

— прогресивна автоматизація бізнес-процесів підприємства;

— залучення управлінського апарату підприємства в автоматизацію бізнес-процесів;

— стабільне зростання та розвиток інформаційної системи.

Сформований спеціальний підхід для підприємств надає подальші вигоди:

— автоматизація процесів контролю та обліку санкціонує розв'язання задач податкового і бухгалтерського обліку і переорієнтуватися на вирішення завдань управління і планування;

— підприємство не витрачає великих коштів на комплексну автоматизацію;

— залучення в процеси автоматизації керівництва, і поступова автоматизація дозволяє простежити зв'язок між процесами управління та IT-рішеннями, підвищує кваліфікацію керівництва;

— отримання своєчасних і точних облікових даних дозволяє розглянути проблеми, які пов'язані з витратами на використання додаткових ресурсів, що підштовхує керівництво до вдосконалення бізнес-процесів [7].

Сучасний ринок бухгалтерського програмного забезпечення наповнений універсальними програмами для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах різноманітних галузей, які уже апробовані на практиці

і максимально враховують специфіку діяльності підприємства різних галузей національної економіки. Відмітимо, що на ринку України найбільша кількість програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку розроблена саме для підприємств торгівлі такими найбільш відомими фірмами-розробниками, як: "1С:Підприємство", "Парус", "Дебет Плюс", "Банкомзв'язок", "Інтелект-Сервіс", "Марка", "Протока", "Система", "K-Trade", "GrossBee", "ІТОГО", "Альоша", "Інтальов", "Інфополіс", "КомінТех", "М.Е.Дос ІС", "Банкомзв'язок ERP" "АВАСУS Professional" "SoNct Бухгалтерський облік" "Інфо-бухгалтер" "Бухкомплекс" тощо.

Найбільш популярними програмами з автоматизації обліку на підприємстві є такі:

1. "1С:Підприємство" поділяється на:

1.1. "1С: Бухгалтерія 7.7" яка являється універсальною бухгалтерською програмою, яка призначена для ведення синтетичного та аналітичного бухгалтерського обліку. Дозволяє вводити господарські операції декількома способами: ручне ведення господарських операцій; використання типових операцій; використання режиму "Документи і розрахунки".

1.2. "1С: Бухгалтерія 8.0", яка є програмою, де автоматизовані процедури бухгалтерського обліку забезпечують одночасну реєстрацію кожного запису господарської операції, як на рахунках бухгалтерського обліку, так і в необхідних розрізах аналітичного обліку, кількісного і валютного обліку. Користувачі можуть самостійно управляти деякими методичними параметрами системи бухгалтерського обліку в рамках налаштування облікової політики, створювати нові субрахунки в розрізі аналітичного обліку

2. "Парус" є системою з введення операцій за відповідними шаблонами. Основні можливості системи: облік основних засобів, матеріалів і МПП; облік фінансово-розрахункових операцій; нарахування заробітної плати; звіти; введений новий механізм, який дозволяє користувачеві самостійно налаштовувати форми усіх документів щодо реалізації, додавати в систему документи, розроблені користувачем.

3. "М.Е.Дос ІС" є системою електронного документообігу, яка представляє собою комп'ютерну програму, що допомагає працівнику облікового апарату у роботі з усіма типами документів в електронному вигляді: рахунками, договорами, актами, податковими накладними, звітами та іншими бухгалтерськими документами.

4. "Банкомзв'язок ERP" є системою, яка автоматизує бюджетне та виробниче планування, управлінський та бухгалтерський облік, логістичні операції. На підставі введених господарських операцій програма формує бухгалтерські документи та звітність за даними синтетичного обліку

5. "АВАСУS Professional" є системою з повним комплексом бухгалтерського обліку, обробка проведення з детальною аналітичною інформацією; облік витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції у т. ч. формуванням відповідних записів у Головній книзі; елементи фінансовою аналізу; автоматичне нарахування відсотків і відрахування податків; мультивалютні операції, генератор звітних форм; система апаратного та програмного захисту інформації; зручний інтерфейс.

6. "SoNct Бухгалтерський облік" є системою, яка дозволяє автоматизувати наступні сфери бухгалтерського обліку на підприємстві: гуртова і роздрібна торгівля, склад, виробництво, калькуляція собівартості, будівництво. Можливості програми: отримання інформації про будь-який елемент аналітичного обліку у реальному режимі часу, формування звітів у довільній формі за різними об'єктами обліку і з різним рівнем деталізації, усі документи формуються і зберігаються у форматі Microsoft Excel.

7. "Інфо-бухгалтер" є системою ручного введення господарських операцій та за допомогою документів, та

здійснює наступні операції: формування балансу, оборотної відомості, Головної книги, відомостей аналітичного обліку по рахунках, журналів-ордерів і відомостей до них, шахового балансу, різноманітних відомостей і довідок; аналіз фінансової діяльності з можливістю побудови графіків і діаграм.

8. "Бухком-плекс" є системою де можна одночасно оформлювати документ і господарську операцію, а імовірність застосування генератора аналітичних звітів, в якому самостійно можна визначити рівень необхідної аналітики, а також у програмі відсутній модуль "Фінансовий аналіз" [10, с. 100].

Згідно з проведеним порівняльним аналізом за кількістю реалізації та безперечним лідером за популярністю є програмне забезпечення корпорації "1С", яка захопила ринок інформаційних систем дякуючи продукту під брендом "1С: Бухгалтерія", де ця корпорація створила базову та професійну форми програмного забезпечення, та їхні різновиди та модифікації [11, с. 291].

Важливою перевагою програмного продукту "1С: Бухгалтерія 8.0" є імовірність одночасно вести бухгалтерський облік для декількох підприємств у єдиній інформаційній базі, а також налаштування типових операцій, а саме: засобів колективного введення часто застосовуваних бухгалтерських проведення, а також підтримується облік діяльності індивідуальних підприємств, які застосовують спрощену систему оподаткування [12, с. 62].

Отже, реалізація результативного процесу автоматизації процедур обліку підприємств є пріоритетним напрямом підвищення прибутковості діяльності та асеккурації економічного зростання вітчизняних суб'єктів господарювання.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Забезпечення раціонального вибору адекватного для конкретного підприємства програмного продукту для автоматизації процедур бухгалтерського обліку та ефективного його використання у процесі обробки облікових даних дозволяє забезпечити підприємству: оперативне введення; обробку та формування вихідного інформаційного масиву даних бухгалтерського обліку; забезпечення внутрішнього контролю інформації; зменшення ручної праці; підвищення якості та ефективності роботи бухгалтерів; вдосконалення процесу організації бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності підприємства, що у сукупності сприяє удосконаленню системи менеджменту, підвищенню рентабельності та економічному зростанню підприємства.

Головна проблема, що виникають при веденні обліку, — це те, що підприємство в період свого існування схильне до різних змін в організаційній та фінансовій структурі, у напрямках діяльності, відповідно, змінюється і структура системи обліку, тому важко визначити в якій бухгалтерській програмі легше буде зробити поточні зміни, не порушивши при цьому логіки розрахунків.

Перспективним напрямом подальших досліджень з даної проблематики є оцінка економічної ефективності процесу автоматизації процедур бухгалтерського обліку на підприємстві, що представляє, як наукову, так і прикладну цінність та розробка оптимальної методики, що дозволить у короткий термін та з мінімальними витратами запровадити елементи автоматизації обліку на підприємстві.

Література:

1. Лобов С.П. Методи оцінки економічного ефекту від використання автоматизованих інформаційних систем при плануванні закупівель. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія "Економіка". 2013. Вип. 4 (41). С. 176—181.
2. Букало Н.А. Автоматизація обліку в сучасних умовах. Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія "Економіка". 2013. Вип. 33. Ч. II. С. 56—59.

3. Петіна Л.В. Особливості автоматизації управлінського та бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах. Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія "Економіка". 2010. Вип. 25. Ч. I. С. 26—29.

4. Пономарьова Т.В. Автоматизація обліку розрахунків з ПДВ: підходи та практичні рішення. Вісник НТУ "ХПІ". Серія "Технічний прогрес і ефективність виробництва". Харків: НТУ "ХПІ". 2013. № 61 (1040). С. 22—29.

5. Полянська О.А. Проблемні аспекти автоматизації управлінського обліку. Вісник Львівської комерційної академії. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії. 2011. Вип. 35. С. 286—290.

6. Славкова О.П., Гаркуша С.А. Автоматизація обліково-аналітичних процедур отримання інформації. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Полтава: ПДАА. 2013. Вип. 2 (7). Т. 1. С. 19—25.

7. Славкова О.П., Гаркуша С.А. Впровадження автоматизації обліку: вимоги та підхід. Глобальні та національні проблеми економіки: електронне наукове фахове видання. Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв: МНУ, 2015. Вип. 4. URL: <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/219.pdf> (дата звернення 22.09.2020).

8. Завгородній В.П. Автоматизація бухгалтерського учета, контролю, аналізу та аудита: монографія. Київ: А.С.К., 1998. 768 с.

9. Дикий А.П., Довгаль Ю.Д. Особливості вибору програмного забезпечення для комп'ютеризації бухгалтерського обліку великих підприємств. Вісник ЖДТУ. Економічні науки. 2008. № 4 (46). С. 61—70.

10. Скалюк Р.В. Концептуальні основи ефективної автоматизації процедур бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2015. № 3 (1). С. 95—102. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_3\(1\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_3(1)_20) (дата звернення 22.09.2020).

11. Поліщук О.М. Особливості застосування комп'ютерних технологій для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах. Економічні науки. Серія: Облік і фінанси. 2014. Вип. 11(2). С. 287—293. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2014_11\(2\)_41](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2014_11(2)_41) (дата звернення 22.09.2020).

12. Травінська С.І. Облік і контроль поточних зобов'язань в умовах застосування комп'ютерних технологій. Економіка та держава. 2012. № 6. С. 60—64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2012_6_19 (дата звернення 22.09.2020).

References:

1. Lobov, S.P. (2013), "Methods for assessing the economic effect of using automated information systems in procurement planning", *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu Serii "Ekonomika"*, vol. 4 (41), pp. 176—181.

2. Bukalo, N.A. (2013), "Accounting automation in modern conditions", *Zbirnyk naukovykh prats ChDTU. Serii "Ekonomika"*, vol. 33, no. II, pp. 56—59.

3. Petina, L.V. (2010), "Features of automation of management and accounting in agricultural enterprises", *Zbirnyk naukovykh prats ChDTU. Serii "Ekonomika"*, vol. 25, no. 1, pp. 26—29.

4. Ponomareva, T.V. (2013), "Automation of accounting for VAT calculations: approaches and practical solutions", *Visnyk NTU "KhPI" Serii "Tekhnichniy prohres i efektyvnist vyrobnytstva"*, vol. 61 (1040), pp. 22—29.

5. Polyanska, O.A. (2011), "Problematic aspects of management accounting automation", *Visnyk Lvivskoi komertsiinoi akademii*, vol. 35, pp. 286—290.

6. Slavkova, O.P. and Garkusha, S.A. (2013), "Automation of accounting and analytical procedures for obtaining information", *Naukovi pratsi Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii*, vol. 2 (7), no. 1, pp. 19—25.

7. Slavkova, O.P. and Garkusha, S.A. (2015), "Implementation of accounting automation: requirements and approach", *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky: eлектронне наукове факхове vydannia. Mykolayiv National*

University named after VO Sukhomlinsky. Mykolaiv: MNU, [Online], vol. 4, available at: <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/219.pdf> (Accessed 22 September 2020).

8. Zavorodniy, V.P. (1998), *Avtomatyzatsiia bukhhalterskoho obliku, kontroliu, analizu ta audytu* [Automation of accounting, control, analysis and audit], A.S.K., Kyiv, Ukraine.

9. Dyky, A.P. and Dovgal, Yu.D. (2008), "Features of the choice of software for computerization of accounting of large enterprises", *Visnyk ZhDTU. Serii "Ekonomika"*, vol. 4 (46), pp. 61—70.

10. Skalyuk, R.V. (2015), "Conceptual foundations of effective automation of accounting procedures at domestic enterprises", *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, [Online], vol. 3 (1), pp. 95—102, available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_3\(1\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_3(1)_20) (Accessed 22 September 2020).

11. Polishchuk, O.M. (2014), "Features of application of computer technologies for automation of accounting at the enterprises", *Ekonomichni nauky. Serii: Oblik i finansy*, [Online], vol. 11 (2), pp. 287—293, available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2014_11\(2\)_41](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2014_11(2)_41) (Accessed 22 September 2020).

12. Travinskaya, S.I. (2012), "Accounting and control of current liabilities in terms of computer technology", *Ekonomika ta derzhava*, [Online], vol. 6, pp. 60—64, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2012_6_19 (Accessed 22 September 2020).

Стаття надійшла до редакції 24.09.2020 р.

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292